

УНИВЕРЗИТЕТ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Интердисциплинарне докторске студије
Дигитална уметност
Београд, 10.07.2017. године

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

Веће интердисциплинарних студија Универзитета уметности у Београду за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта кандидаткиње **мр СНЕЖАНЕ ТРСТЕЊАК**, студенткиње на докторским академским студијама Дигитална уметност, под насловом: ***ЕХО КРАТКИХ СЛИКА (играно-анимирани кратки филм, у интеракцији са публиком)*** именовало је комисију у саставу:

Јелица Ђокић, ред. проф. Факултета драмских уметности, ментор рада,
мр Растко Ђирић, ред. проф. Факултета примењених уметности,
Милош Павловић, ред. проф. Факултета драмских уметности,
мр Јадранка Симоновић, ред. проф. Факултета примењених уметности,
др Бојана Стојановић Пантовић, ред. проф. Филозофског факултета у Новом Саду.

Комисија закључује да кандидаткиња може да приступи одбрани свог докторског уметничког пројекта.

1. Биографија кандидата

Снежана Трстењак је завршила Вишу школу за информатику и статистику у Београду (1984), стекла диплому инжењера производног менаџмента на Техничком факултету *Михајло Пупин* у Зрењанину (2004.) и магистрирала у области дигиталне уметности на Универзитету уметности у Београду (2007.).

Усавршавала се из анимације (Дунав филм Београд, 1986. и Школа за информационе технологије у Београду *Кајрон* - програм *Маја*, 2008.), маркетинга (Факултет за менаџмент *Браћа Караћ* и *Power Strategy-Online Marketing Agency*, Ванкувер, Канада, 2004) и екологије као контекста уметности (Универзитет уметности у Београду, 2008.).

Аутор је 9 филмова: **ДАН КАДА ЈЕ РОЂЕН СОЦИЈАЛИЗАМ**, 2 мин., производња ФРЗ Београд, 1989; **ДИЈАЛОГ**, 4 мин, производња ФРЗ Београд, 1993, **МОЈ СВЕТ**, (први анимиран филм у Југославији у коме је комбинована компјутерска и 2Д анимација), 1.42 мин, производња Бикић студио Београд, 1996, **BIG APPLE**, 2мин., производња Бикић студио Београд, 1997, **МАРТ 3003**, 8.05 мин., производња Visual production, ФИТ и ВИШЕР, 2003., **БУБИЦЕ**, 7.40 мин, **ПАР-НЕПАР**, 5.20 мин, **МИЛАДИН**, 4.40 мин., производња Visual production, ФИТ и ВИШЕР, 2004; **ТО БЕ Paprika OR NOT TO BE Tomato**, 3.58 мин, магистарски рад на Универзитету уметности у Београду 2009.

Радила је као сарадник, аниматор, главни аниматор или вођа тима за лејаут на захтевнијим филмским анимираним пројектима: **ХАЧИПУ (HATCHIPUN)**, дугометражни играно-анимирани филм, 90 мин, југословенско-немачка копродукција, производња Дунав филм Београд од 1986-1989, **МАЛИ ЛЕТЕЋИ МЕДВЕДИЋИ (Little Flying Bears)**, серија од 13 епизода по 30 мин., производња ФРЗ Београд, Загреб Филм и Монреал, Канада од 1989-1993, **ТОМ-ТОМ AND NANA**, серија од 6 епизода по 30 мин, производња Бикић студио и DURAN Studio Video and Animation Париз, Француска, 1994. и **ВИЛЕЊАКОВА ПРИЧА** (где је аниматор лутака), дугометражни играно-анимирани филм, редитеља Стевана Ђорђевића, продукција РЗ БРВНАРА, 2008.

Аутор је прве пластелинске анимације у Југославији у шпици за фестивал **ФЕСТ 91**.

Успешно годинама сарађује са маркетиншким агенцијама: *Leo Burnett* , *Ogilvy & Mother*, *McCann Ericksons*, *Partner*, Корпорација *Candyco*, *Semio* итд. Редитељ је и аниматор низа телевизијских реклама, као што су: *Milk Shake* , *Saramba* , *Петроније* , *Соко Штарк*, *Имлек – Биг Микс* итд.

Оснивач је атељеа **Visual Production** при УЛУПУДС-у 2001. Атеље окупља уметнике различитих профила и интересовања (аниматоре, редитеље, дизајнере, књижевнике...).

Члан је Савета Београдског фестивала документарног и краткометражног филма 2005 до 2007. Члан је жирија фестивала: 2002. Београдског фестивала документарног и краткометражног филма; 2007. Међународног фестивала анимације у Чачку; 2004. и 2007. Међународног филмског фестивала ЗЛАТНИ ВИТЕЗ у Русији; од 2012. до 2016. на Такмичењу средњих техничких школа из мултимедије ВИШЕР; 2015. Светског дечијег фестивала анимираног филма Златни пуж, Врање (председник); од 2012. до 2017. Ревује филмског стваралаштва деце и омладине Србије у Музеју југословенске кинотеке у Београду.

Са својим филмским остварењима учествује на великом броју филмских фестивала и манифестација у земљи и иностранству. За своје филмове добила је бројне и значајне награде: за филм **ДИЈАЛОГ** Награду за цртеж на 4. Фестивалу Југословенског анимираног филма у Чачку 1993; за филм **МОЈ СВЕТ** на 43. Фестивалу Југословенског документарног и краткометражног филма у Београду 1996. добила је Златну медаљу Београда за најбољи мини филм и Награду за најбољи еколошки филм Министарства

заштите животне средине Републике Србије; филм **BIG APPLE** добио је *Златну плакету Београда за најбољи анимирани филм на 44. Фестивалу Југословенског документарног и краткометражног филма* у Београду 1997, филм **MART 3003** добитник је награде *Бронзани витез* на Међународном филмском фестивалу *Златни витез* у Калуги, Русија и *Награду за сценографију на 9. Фестивалу југословенског анимираниог филма* у Чачку 2003. Филм **БУБИЦЕ** добио је *Златну медаљу Београда за најбољи анимирани филм а Visual production*, ФИТ и ВИШЕР добили су *Златну медаља Београда за најбољу продукцију групе филмова на Међународном фестивалу документарног и краткометражног филма* у Београду и *Диплому за анимирани филм на Рошт фестивалу* у Јазду, Иран. 2004; филм **ПАР-НЕПАР** добитник је *Дипломе за анимирани филм на филмском фестивалу Златни витез* у Иркутску, Русија, 2004.

Филмови Снежане Трстењак ретроспективно су приказани: *Ретроспектива српске женске анимације* на фестивалу у Бечу 2001. (сарадња са Вером Влајић); *Ретроспектива радова Анимација у рекламном споту и презентација филма о Снежани Трстењак на 9. Фестивалу југословенског анимираниог филма* у Чачку 2003; *Ретроспектива анимираних филмова на Ревиви филмског стваралаштва деце и омладине Србије* у Музеју Југословенске кинотеке, Београд 2017.

Своме богатом уметничком раду придружује и педагошку активност: 1995. године је предавач на обуци младих кадрова и преквалификацији одраслих за рад на рачунару и анимацији у оквиру сарадње *Centar group* Београд и Републичког завода за тржиште рада; 1988. и 1989. године учесник је у организовању курсева и предавања класичне анимације при формирању тимова за пројекте **Little Flaying Bears** и **Anatol** у оквиру *Бикић студија* - првог југословенског студија за анимацију; од 2002. до 2017. године учесник је у организовању и предавањима класичне и компјутерске анимације у оквиру Високе школе електротехнике и рачунарства струковних студија у Београду (смер Аудио и видео технологија). Покретач је предмета: *Мултимедијално рачунарство, Основи анимације, Компјутерска анимација, Дигиталана телевизија и Мултимедијална постпродукција*. У сарадњи са ботаничком баштом *Јевремовац* у Београду 2010. реализује еколошко-културну акцију мултимедијалног карактера **Чист дух чува природу** и аутор је и реализатор мултимедијалне изложбе **ПУТ** у Клубу књижаре *ЕВЕРЕСТ*. 2013. је ментор у пројекту **Балони** у оквиру Међународне колоније анимираниог филма за децу и младе *Пантелеј* у Нишу, а од 2013 до 2015. супервизор на онлајн радионицама у организацији CINEMA SPORTS из Сан Франциска. 2015. аутор је кампање *Играно анимирани кратки рекламни филмови* за учење на даљину.

2. Детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат мр Снежане Трстењак бави се истраживањем како интерактивни дигитални медиј- интернет може да испровоцира пасивног конзумента анимираног филма да се сам подухвати улоге креатора. Рад је требало и да едукује публику у области кратког анимираног филма и приближи му специфичну поетску форму- хаику поезију. Преко кратких видео радова Снежана Трстењак је приближила ХАИКУ поезију широј публици. Хаику поезија -РЕЧ и илустрација -СЛИКА су прерасле у ПОКРЕТНЕ СЛИКЕ. Акцент у пројекту је пребацила на публику, која је инспирисана понуђеним постојећим садржајем, стварала свој, нов садржај.

У фокусу њеног рада су људске душе и емоције. Човек је стилизован, представљен као Кућа чију унутрашњост није могуће упознати ако Вам сама не *отвори врата*.

Следећи кратки филмови ауторке Снежане Трстењак су у склопу пројекта **Ехо кратких слика** (<https://www.weebly.com/weebly/main.php>):

9 Иницијалних видео радова: **Ехо1, Ехо2, Ехо3, Ехо4, Ехо5, Ехо6, Ехо7, Ехо8, Ехо9,**

Душе поета,

Рађање,

Треће доба,

Опет сам са вама,

Огледало стварности,

Чежња.

Радови **Ехо1, Ехо2, Ехо3, Ехо4, Ехо5, Ехо6, Ехо7, Ехо8, Ехо9** су били инспирисани са две песме Гордане Петковић, и две илустрације Синди Тронтон (*Cindy Tronton*). Преношење идеја и порука је у неким радовима директно, читљиво и разумљиво на први поглед (**Ехо5, Ехо6, Ехо8**) а у другима скривено, спрегнуто различитим симболичким значењима и порукама (**Ехо9, Одлука, Душе поета, Опет сам са вама**).

Ауторка пројекта доделила је себи и улогу *публике* - активног учесника, и на тај начин, сагледавајући пројекат, креирала два финална филма. То су филмови: **Чежња** и **Огледало стварности**. Овим филмовима се завршава процес трагања, модификације и истраживања у самом уметничком пројекту **Ехо кратких слика**.

Филм **Чежња** је настао инспирисан са 3 понуђена рада (филм **Одлука** , видео радови: **Ехо4** и **Ехо8**) и стиховима:

У ТКАЊУ ВРЕМЕНА

СУСРЕТ СА СОБОМ

ПРЕПОЗНАЈЕМ ЛИК.

Филм **Чежња** је настао као уметнички одговор на циклус стварања, однос између неба, земље, реалности и духовности. Кратки филм **Чежња** је добио назив по осећању које је често мотивација за уметничко стварање- заронити дубоко у самога себе,

одмаћи се од себе у исто време, заробити емоцију и уједно је ослободити у самом уметничком делу, које у исто време тражи да буде забележено, остварено, реализовано али самим тим и ограничено.

Снежана Трстењак каже: „Сусрет са собом је једно од цивилизацијских питања сваког људског бића, у било ком времену или простору живело. Идеја суочавања и препознавања свог унутарњег бића и деловања у складу са том чињеницом је врхунско умеће и пут трагалаца“.

Филм **Огледало стварности** се ослања и продужава живот видео рада **Ехо1** и **Ехо9**, као и стихове :

БРДИМА ПЛАВИМ
САМ СЕ ШЕТА
ЗАЧАРАНИ СМЕХ.

Филм **Огледало стварности** говори о пресликавању околине на нас саме. У прозору, који представља интиму, видимо веома сличну ситуацију као и у окружењу. Стапање са околином, подражавања су део свих нас.

Видео радови : **Душе поета** (2010), који је проистекао из **Ехо9** иницијалног видеа, као и **Рађање** и **Треће доба** (2014), представљају фазе реструктурирања иницијалних филмова. Изложени су јавности ради едукације *публике* и анализе процеса размишљања и процеса стварања од почетног материјала до финалне верзије филмова.

У исто време је дизајниран и уређиван веб сајт **Ехо кратких слика**. Ауторка је осмислила правила учешћа и уређивала веб сајт припремљен за потребе пројекта. Како је време протицало потребе пројекта и могућности сајта нису се подударали и Снежана је креирала нове веб сајтове, ефикасније, лакше за *употребу* и дизајнерски савременије.

Материјал постављен на веб сајт, од почетка до краја пројекта, задржао је свој концепт на основу кога можемо идентификовати следеће целине:

1. Позив публике на учешће у пројекту- садржи опште одредбе, смернице и правила за прикључење.

2. Текст стихова, преведен на више језика и аудио снимке преведених стихова које су говорили уметници - како би *публика* могла да их користи.

3. Понуђени видео радови - од почетних иницијалних радова (**Ехо1**, **Ехо4**, **Ехо8**) до финалних радова (**Рађање**, **Треће доба**, **Опет сам са вама**).

4. Пристигли радови *публике*.

5. Форум, у оквиру којег су коаутори остварили осећај припадности групи, уметничком чину и својеврстан вид личне презентације.

У едукативне, боље рећи информативне, сврхе постављени су линкови ка другим сајтовима који обрађују теме филма, анимације, поезије, илустрације.

Пристигло је укупно **54** рада а **44** рада је публиковано и представљено по следећим категоријама:

- радови инспирисани стиховима,
- радови инспирисани илустрацијама,
- радови који су користили понуђен готов материјал **Ехо2** или **Ехо9**.

Покушај да се пронађе нова форма видео радова, која би имала структуру налик хаику поезији, донекле је успео. Пристигли радови, у великој мери, и даље се базирају више на причи а мање на симболици. Ипак, број пристиглих радова указује на жељу појединаца да креирају, да имају осећај припадности, као и да се на неки начин промовишу.

3. Оцена остварених резултата

Мултимедијална активност у уметничком пројекту **Ехо кратких слика** је реализована дигиталном технологијом, презентована на дигиталним медијима и представља паралелу између уметничких, епских елемената и нових медија.

Пројекат **Ехо кратких слика** је комуникацијски и уметнички рад. Комуникација је представљена разменом између излагача и реципиента. Лично инспирисана кратком формом у поезији, и то хаику поезијом, докторандкиња је концепт овог рада засновала на истраживању дигиталне анимације у електронском медијском уметничком деловању. Пројекат је пропагиран свим расположивим ресурсима. Прво представљање било је у клубу *Еверест* у Београду, 10. октобра 2010. године. Затим су се низале изложбе и трибине, као што су: *Аријаднина нит* у Кући Краља Петра, Међународна колонија анимираног филма за децу и младе *Пантелеј* у Нишу, Медија арт тријенале *ОТВОРЕНА СВЕСТ/ОТВОРЕНИ СВЕТ* у Београду и друге. Након презентације рада у галеријском простору систематизовани су коментари публике, у циљу побољшања приступа идеји пројекта, као и захтевима у оквиру пројекта.

Овај рад је имао тенденцију да одговори на следећа питања:

Како окарактерисати помак у уметности и уметничком промишљању који омогућава дигитална комуникација – има ли га и да ли је то интернет комуникација? Какав је однос нових технологија, њихових могућности и ограничења? Односно, у којој мери је лични контакт још увек незамењив у уметничком излагању и делању.

Показало се, након 5 година рада на пројекту, да интернет још увек није довољан, али да је незаобилазан.

У писаном делу уметничке тезе кандидаткиња истражује теоријске постулате за базирање свог уметничког рада. Помоћ је нашла у бројној литератури из области анимираног филма, хаику поезије, мултимедије, дигиталне технологије... Бави се историјским, друштвеним и културним контекстом као полазиштем за своје истраживање. Објашњава како се од речи, цртежа-слике долази до филма- покретне слике. Посебно се обрађује мултимедијалност и интерактивност у пројекту **Ехо кратких слика**.

Наведене су фазе у представљању и модификовању пројекта. Направљена је детаљна анализа практичног рада, кроз све фазе. Представљена је генеза у креирању веб сајтова.

Где се анимирани филм налази данас, у свету нових визуелних медија и рачунара? Одговор је: без обзира колико је рачунар савршен, он не може без доброг креативца. У рачунару не постоји ништа што у њега нисмо унели. Креативна личност у садејству с компјутерском анимацијом може постићи бесконачно много комбинација у стварању анимираног филма. Показало се да машина треба да је у функцији човека и уметности. Без удахњавања душе, ни виртуелна уметност неће бити ново естетско искуство. Ауторско дело увек ствара уметник. Поента овог уметничког рада није објашњење техно-културних трансформационих процеса кроз уметност, већ креирање слика, наратива и симбола који су нам неопходни да бисмо могли да се културно и социјално разумемо, да се адаптирамо и поново одредимо у драматичним променама изазваним *Дигиталном револуцијом*. То је корак ка уметности кроз могућности које пружају нове технологије, кроз такмичарски дух и дух новог времена, тенденцију културе у доба мас-медија. То је тенденција ка изградњи *партиципаторног карактера друштва*, у којем влада знатно већи степен сарадње и солидарности, као и жеља за заједничким учешћем, и то све више на друштвеним мрежама.

Речју, Снежана Трстењак верује да је кроз прави уметнички приступ могуће интерактивношћу допрети до посматрача и од њега направити активног учесника у уметничкој креацији.

4. Критички осврт референата

Кандидаткиња мр Снежана Трстењак кренула је, подстакнута својим искуствима, у истраживање нове уметничке области – интерактивне дигиталне уметности. У време када се технологија у различитим уметничким областима креће великом брзином, она је током 5 година стрпљиво објашњавала, едуковала и својим уметничким предлошцима подстицала конзументе анимираног филма да пређу границу и уђу у свет стварања. Понуђене су им једноставне форме, садржајно схватљиве на много нивоа, да од њих пођу и направе своју варијанту или свој филм. Свако је ту могао да нађе место за себе. Одјек је био знатан, резултати занимљиви. Било је од *оних тек мало покренутих* до успешних *малих* анимираних филмова. Ни ауторка није одолела, придружила се својој *публици*, стала на њихову страну, па са те стране и сама направила нове филмове. Границе између креатора и конзумента уметности се померају, губе чврстину- постају испрекидане, негде се бришу. Демократизација и доступност уметничких алата и медија маме данашњег човека, окренутог своме рачунару, све више своме телефону, и друштвеним мрежама да се ту и уметнички изражава. Реално дружење многи су заменили виртуелним дружењем.

Овакво дружење носи собом више храбрости да се *презентујемо*, па зашто не и да се представимо као уметници. Улога уметника је ту да предложи, подстакне и коначно обликује дело. Снежана Трстењак је кроз вишегодишњи, нимало лак, уметнички ангажман успела да нам обликује пројекат који нас тера на вечито питање: Где су границе уметничког деловања и да ли оне постоје?

5. Закључак комисије

Комисија је мишљења да уметнички пројекат **мр Снежане Трстењак *ЕХО КРАТКИХ СЛИКА (играно-анимирани кратки филм, у интеракцији са публиком)*** представља допринос у позитивном кретању савремене уметности.

Јелица Ђокић, ред. проф. ФДУ, ментор рада

мр Растко Ђирић, ред. проф. ФПУ

Милош Павловић, ред. проф. ФДУ

мр Јадранка Симоновић, ред. проф. ФПУ

др Бојана Стојановић Пантовић, ред. проф. Филозофског факултета у Новом Саду